

Celem niniejszego projektu jest dostarczenie niezbędnej wiedzy dotyczącej aktualnie najbardziej palącej kwestii w UE, jaką jest napływ uchodźców o niespotykanych dotąd rozmiarach (347.000 w 2016 roku). Media, politycy, stowarzyszenia, partie i rozmaite społeczności wszystkich krajów członkowskich rozważają strategie, konstruują projekty i propozycje rozwiązania tego, co już nazwano “problemem migrantów”. Kampania przeciwna przyjęciu uchodźców zdaje się nabierać na sile równoległe do rozpowszechnienia politycznych kroków zmierzających do ograniczenia napływu uciekinierów i wzmocnieniu policyjnej kontroli granic UE. Nie wypracowano dotychczas spójnego długoterminowego projektu przewidującego rozwiązania kwestii uchodźców. Tak zwani “migranci” są zgrupowani (w zróżnicowanych warunkach i ograniczonej swobodzie działania) w przeludnionych ośrodkach dla uchodźców, które działają w trybie kryzysowym, bez długofalowych planów. Ponieważ jest to nowe zjawisko (na tak masową skalę), a badania naukowe - zwłaszcza terenowe studia jakościowe- wymagają wiele czasu, posiadamy tylko szczątkową wiedzę zdobytą głównie przez dziennikarzy informujących o traumatycznych doświadczeniach ucieczki i codzienności obozowej uchodźców. Dotychczas **nie opublikowano żadnej pracy naukowej odnośnie relacji pomiędzy uchodźcami a społecznością lokalną** (w wielu miejscach jest ona izolowana, ale nie wszędzie). Sprawa uchodźców w Europie na tak wielką skalę jest nowym fenomenem, i dlatego zainteresowanie tematyką rośnie nie tylko wśród obywateli Europy. Coraz większa liczba pracowników rozmaitych instytucji (europejskich, rządowych, ONG, religijno-charytatywnych, pracownicy społeczni, lekarze, wojskowi i policja) biorących udział w “ratowaniu uchodźców”, (bo tak nazywane są we Włoszech wszelkie postępowania mające pomóc w przeżyciu i następnie zbudowaniu nowego życia uciekinierom) skarży się na brak NAUKOWYCH informacji, które wsparłyby ich trudną pracę.

Niniejszy projekt jest odpowiedzią socjologiczno-antropologiczną na palącą potrzebę informacji. W przypadku tego badania wyniki zostaną wygenerowane na gruncie obserwacji uczestniczącej a więc **badania terenowego**. Będzie ono trwało **24 miesiące**, z czego półtora roku kierownik projektu spędzi w miejscu funkcjonowania ośrodka dla uchodźców prowadząc **obserwację uczestniczącą** (ośrodek znajduje się w małym miasteczku na Sardynii/Włochy). Od maja 2017 kierownik prowadzi w ośrodku (w trybie wolontariatu) zajęcia dla uchodźców i mieszkańców miasteczka z zakresu kulturoznawstwa (Sztuki Europy, Azji i Afryki: kino, muzyka, taniec, teatr, sztuki wizualne). W ramach tych spotkań przedstawiciele badanych grup (pensjonariusze Ośrodka dla Uchodźców i mieszkańcy miasteczka) mają możliwość wzajemnego poznania się, nauki porozumiewania się (wypracowanie narzędzi komunikacji - uchodźcy znają angielski lub francuski, a przyjmujący włoski). Spotkania te są także platformą dla wypracowania innych typów relacji niż sporadyczne kontakty pomiędzy uchodźcą - “obcym”, a przyjmującym “tutejszym”. Innowacyjnym elementem metodologicznym jest skład zespołu badawczego. Zostanie on **skomponowany z członków obu badanych grup** na zasadach dobrowolności. Takie podejście (stosowane w antropologii i socjologii - White, 1943; Duneier, 1999) umożliwi **uniknięcie etnocentryzmu** i powielenie perspektyw, które wzbogacą analizę a przez to przyczynią się do uzyskania wysokiej jakości wyników badania. Inne podejścia metodologiczne uzupełnią badanie: wieloetapowe i rozłożone w czasie wywiady skoncentrowane na kwestiach budowania tożsamości; kwerenda archiwalna lokalnych instytucji i wykorzystanie w analizach dostępnych statystyk; takie podejście jest typowym przykładem zastosowania **trangulacji** (Konecki, 2000). Badanie połączy sferę mikro (teren i badanie jakościowe) z makro (kontekst europejskiego “kryzysu migrantów”) i mezzo (działania instytucji).

Powody podjęcia niniejszej tematyki są różnorodne. Brak odpowiednich informacji i wiedzy odnośnie palącego problemu społecznego występującego na skalę europejską wymaga uzupełnienia. Należy zbadać **zmiany nastawienia do “obcych” i dynamikę relacji między-etnicznych w Europie pod kątem tego, co określa się tożsamością europejską (biorąc pod uwagę inne tożsamości jak lokalna, narodowa, regionalna)**. Tak ważne procesy społeczne powinny być badane *in vivo* (w trakcie powstawania - na żywo). Badanie jakościowe - obserwacja uczestnicząca z wywiadami ukierunkowanymi na kwestie tożsamościowe- są z pewnością najlepszym środkiem dostępu do informacji z “pierwszej ręki”, które dostarczą elementów odpowiedzi na najważniejsze pytania, jakie determinują naszą przyszłość europejską: **Jakim zmianom - permutacjom- poddaje nas rzeczywistość?** Jakie rozwiązania znaleźć dla pokojowego i wzajemnie wzbogacającego współżycia z tymi, którzy wiele razy stawiali czoło śmierci i w Europie szukają możliwości dalszego życia?